

Valtuustoaloite - Varhaiskasvatuksen hoitopaikkatakuu Heinolaan

hyvltk 27.08.2024 § 55

310/00.01.03.01/2024

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää esittää vastauksena valtuutettu Väli-Toralan valtuustoaloitteeseen kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että se 1. hyväksyy hyvinvointitoimialan antaman vastauksen valtuustoaloitteeseen ja 2. toteaa asian valtuustoaloitteena loppuun käsitellyksi.
Toimivalta	Heinolan kaupungin hallintosäätö 17. luku 152 §
Valmistelija	varhaiskasvatusjohtaja Päivi Salminen, puh. 050 593 9649, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Valtuutettu Väli-Torala on tehnyt valtuustoaloitteen koskien varhaiskasvatuksen hoitopaikkatakuuta Heinolassa. Takuupaikalla tarkoitetaan lapsen oikeutta säilyttää varhaiskasvatuspaikka tilapäisen keskeytyksen aikana. Tehdyn aloitteen mukaan Heinolan kaupungin tulisi valmistella hoitopaikkatakuun käyttöönottoa vuodesta 2025 alkaen siten, että se huomioidaan vuoden 2025 talousarviossa ja menot katetaan ensisijaisesti toimialueen sisältä (valtuustoaloite on esityslistan liitteenä). Heinolan kaupungissa on ollut käytössä varhaiskasvatuksen hoitopaikkatakuu (nykyisin varhaiskasvatuspaikkatakuu) 1.12.2012 – 31.7.2022. Ko. aikana takuupaikka myönnettiin, jos lapsen huoltajat keskeyttivät äitiysloman, vanhempainloman, hoitovapaan, vuorotteluvapaan, sairausloman tai työttömyysjakson vuoksi lapsensa kokopäiväisen varhaiskasvatuksen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja lapsi aloitti varhaiskasvatuksessa keskeytystä seuraavan toimintakauden alkaessa elo-syyskuussa. Huoltajien tuli ilmoittaa alueensa päiväkodin johtajalle maaliskuun loppuun mennessä, ottavatko he paikan käyttöön. Vuorohoidon osalta takuupaikka edellytti vuorohoidon tarvetta. Espoon, Järvenpään, Tampereen ja Nokian varhaiskasvatuspaikkatakuun ehdot ovat hyvin samansuuntaiset mitä ne Heinolassa olivat. Takuupaikkakäytännöstä luovuttiin (hyvinvointilautakunta 18.5.2022), koska silloisessa varhaiskasvatuksen

toimintaympäristössä takuupaikkakäytäntö ei osoittautunut enää tarpeelliseksi eikä sille ollut enää käyttöä. Myöskään nykyisessä toimintaympäristössä ei varhaiskasvatuspaikkatakuulle ole tarvetta näillä ehdoilla, koska lapset pääsevät Heinolassa toimintakauden alussa (elo-syyskuussa) lähes aina huoltajien toivomaan varhaiskasvatuspaikkaan silloin kun varhaiskasvatushakemus on tehty neljä kuukautta aiemmin. Poikkeuksena tästä on vuorohoito, johon edellytyksenä on vuorohoidon tarve sekä perhepäivähoito, johon edellytyksenä on, että perhepäivähoitajalta jää joku lapsista pois.

Elokuussa 2022 tuli myös voimaan perhevapaa uudistus, jonka myötä vanhemmat voivat käyttää vanhempainrahoapäiviä, kunnes lapsi täyttää 2 vuotta. Oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy enintään 13 viikon vanhempainvapaasta johtuvan poissaolon ajan.

Vantaan varhaiskasvatuspaikkatakuu-mallissa lapsi voi palata varhaiskasvatukseen muulloinkin kuin toimintakauden alussa (pl. kesä- ja heinäkuu). Heinolan toimintaympäristössä tämä tarkoittaisi sitä, että kaikissa päiväkodeissa tulisi tällöin pitää tyhjiä varhaiskasvatuspaikkoja tilapäiseltä keskeytykseltä palaaville lapsille.

Vuoden 2023 tilinpäätöstietojen mukaan yhden alle 3-vuotiaan varhaiskasvatuspaikka maksaa 3284 e/kk ja lisäksi maksettavaksi tulisi kotihoidontuki, joka on 377,68 e – 579,80 e/kk. Myös kotihoidontuen kustannuksista vastaa Heinolan kaupunki, vaikka Kela hoitaa maksatuksen.

Mikäli jokaisella viidellä varhaiskasvatusalueella olisi esimerkiksi 4 tyhjää varhaiskasvatuspaikkaa 6 kuukautta vuoden aikana, olisi arvioitu kustannus n. 450.000 e/ vuosi. Lisäksi tämä toimintamalli lisäisi huomattavasti hallinnollista työtä.

Lautakunnalle esitetään, että Heinolan kaupungin varhaiskasvatuspalveluissa ei oteta käyttöön hoitopaikkatakuuta. Toimialueen sisältä ei ole mahdollisuutta kattaa käyttämättömistä varhaiskasvatuspaikoista sekä samaan aikaan maksettavasta kotihoidontuesta aiheutuvia lisäkustannuksia.

Palveluverkkosuunnittelussa ei myöskään ole huomioitu tilojen osalta varhaiskasvatusryhmien määrän lisäämistä.

Esityslistan liitteenä valtuustoaloite.

Jatkokäsittely

kaupunginhallitus